

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Czira Enikő (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Halász Erzsébet (címe) ügyvéd által képviselt (I.r. alperes neve, címe) I. rendű és (II.r. alperes neve, címe) II. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2012. szeptember 25. napján kelt 21.P.21.449/2012/4. számú ítélete ellen a felperes részéről 6. sorszám alatt és az I-II. rendű alperesek részéről 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

### í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest 64.000 (Hatvannégyezer) forint, míg az alpereseket személyenként 48.000-48.000 (Negyvennyolcezer-negyvennyolcezer) forint fellebbezési illeték megfizetésére, a Magyar Államnak külön felhívásra.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### I n d o k o l á s

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes által összeállított, ... napján közzétett „...” című szórólapban, valamint a II. rendű alperes által kiadott „...” című lap ...-i számában közölt „...” című cikkben írt valótlan állításokkal, illetve a valóság hamis színben való feltüntetésével az alperesek megsértették a jóhírnevét és a becsületét. Kérte az alperesek eltiltását a további jogsértéstől, valamint marasztalásukat személyenként 500.000 forint nem vagyoni kártérítésben.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy kizárólag olyan véleménynyilvánítást fogalmaztak meg a szórólapon és az újságcikkben, amely nem tartalmaz indokolatlanul sértő, bántó, lekicsinylő kifejezéseket. A közszereplő felperesnek a negatív kritikát, politikai véleményt el kell tűrnie.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes a ... napján közzétett „...” című szórólapban, a II. rendű alperes pedig az általa szerkesztett és

megjelentetett „...” című ...-i számában a negyedik oldalon, a „...” című cikkben - annak valótlan állításával, hogy a felperes azzal rontott rendkívül sokat az itt élők életkörülményein, hogy

- a kisvállalkozásokat tönkretette,
  - a piac várható eladása és megszüntetése neki köszönhető,
  - megakadályozta a megyehatár módosítását és
  - ellehetetlenítette a kórházat,
- valamint annak a hamis látszat keltésével, hogy
- az építményadó bevezetésével rontott a lakosság helyzetén, továbbá
  - az „...” munkaközvetítő iroda bezárása a felperesnek köszönhető,
- megsértették a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait.

Az elsőfokú bíróság az alpereseket eltiltotta a további jogsértéstől és kötelezte, hogy 15 nap alatt fizessenek meg a felperesnek külön-külön 100.000-100.000 forint nem vagyoni kártérítést.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 180.000 forint illetékről úgy rendelkezett, hogy a felperes 144.000 forintot, az I. rendű alperes 18.000 forintot, a II. rendű alperes 18.000 forintot köteles az Államnak külön felhívásra megteríteni.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy mind a felperes, mind az I. rendű alperes közszereplő, így a tevékenységük során a nyilvánosságnak és akár az erős véleménynyilvánításnak is ki vannak téve. A II. rendű alperes a cikk megjelenítésének okán felelős az abban foglalt közlésekért.

Megállapította, hogy a sérelmezett közlések az I. rendű alperes azon értékítéletét tükrözik, amely szerint a felperes nem alkalmas az általa betöltött pozíciókra. Az alperesek részéről alkalmazott kifejezések nem minősülnek aránytalanul túlzónak, sem indokolatlanul bántónak, lealázónak. Az értékítélet I. rendű alperes által megfogalmazott módja a véleménynyilvánítás szabadságának nem tilalmazott formája. Az I. rendű alperesi közlés nem alkalmas arra, hogy a felperes becsületét sértse.

Külön vizsgálta az egyes pontokba szedett közléseket és a szórólap kapcsolódó kérdésfelvetéseit.

Az építményadó bevezetésével kapcsolatosan megállapította, hogy az a lakosság szempontjából nem jelent egyértelmű tehernövekedést, hiszen ténylegesen a helyi adórendszer átalakítására került sor, az új adó nem bevezetésével korábbi adónemek megszűntek. Azt pedig az alperesek nem bizonyították, hogy a ténylegesen megfizetett 2008. évi terhek egy főre vetítetten jelentős életkörülmény romlást eredményeztek.

A kisvállalkozások tönkretételére vonatkozó állítással kapcsolatosan kifejtette, hogy az alperesek csak állították, de nem bizonyították azt, hogy a kisvállalkozások a felperes személyes intézkedésének köszönhetően mentek volna tönkre, az általános válsághelyzet hatása a kisvállalkozásokra nem volt figyelmen kívül hagyható.

A kulturális intézmények összevonásával való megnyomorítás tekintetében azt állapította meg, hogy az I. rendű alperes véleménye e körben olyan negatív kritika, amit a közszereplő felperesnek túrníe kell.

A csatornázással kapcsolatos visszasságok vonatkozásában megállapította, hogy az alperesek a csatornázással kapcsolatos gondokat bizonyították, állításuk valósnak tekinthető, az pedig, hogy a költségek érvényesítését sarcolásnak tekintik, véleménynyilvánításnak minősül.

A strand elvesztését helytálló megállapításnak minősítette, miután a létesítmény karbantartását, felújítását hosszú időn keresztül elhanyagolták. Az I. rendű alperes a kialakult helyzetet értékelte akként, hogy az okfolyamatnak köszönhetően jutott oda a városvezetés, hogy a területet értékesítse, az árat lényegesen befolyásolta a terület leromlott állapota, mindez véleménynyilvánításnak tekintendő.

A piac várható eladására és megszüntetésére vonatkozó közlés tekintetében arra a meggyőződésre jutott, hogy nem valós az az alperesi közlés, miszerint a testület előtt olyan előterjesztés van, illetve olyan pályázat kiírására került sor, amely a piac eladását célozza.

A ... áron aluli értékesítését megengedett véleményként értékelte.

A megyehatár módosítás megakadályozásával kapcsolatos állítás tekintetében a bizonyítás eredményeként azt állapította meg, hogy a másik megyéhez csatlakozás tárgyában a testület döntött és nem egy személyben a felperes. Azt pedig az alperesek nem bizonyították, hogy kizárólagosan a felperes magatartása vezetett az indítvány elutasításához, mint ahogyan azt sem, hogy a felperes következetesen és kifejezetten akadályozta volna a népszavazást.

Az „...” munkaközvetítő iroda bezárása tárgyában arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperesek nem bizonyították azt, hogy az önkormányzat a felperes javaslatára nem támogatta a munkaközvetítő iroda működését. Így valós tényt hamis színen tüntettek fel, amikor az iroda megszűnését a felperesnek tulajdonították.

A kórház ellehetetlenülésével kapcsolatos közlést valótlan tartalmúnak minősítette. Az alperesek nem igazolták azt, hogy a kórház működőképessége, pénzügyi és gyógyító tevékenysége nem megfelelő és mindez a felperes tevékenységére vezethető vissza. A valótlan közlés a felperes jóhírnevét sérti.

A kereseti kérelem jogalapjának körében az elsőfokú bíróság a röplap és a cikk megjelenésekor hatályban volt Alkotmány 8. § (1) bekezdésében, az 59. § (1) bekezdésében, a 61. § (1) és (2) bekezdésében, a Ptk. 75. § (1) bekezdésében, a 78. § (1)-(2) bekezdésében, a sajtóról szóló 1986. évi II. törvény 2. § (1), (3) bekezdésében, 11. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakra, valamint a PK 12. és 14. számú állásfoglalásában és az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB számú határozatának indokolásában írtakra hivatkozott.

Az alkalmazott jogkövetkezmények vonatkozásában a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a), b) és e) pontjában, továbbá a Ptk. 339. § (1) bekezdésében, a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdésében foglalt szabályok alapján járt el.

A nem vagyoni kártérítés körében értékelte azt a tény, hogy a peres felek ellenérdekű politikai párthoz tartoznak, jelentős nézetkülönbség feszül közöttük és évek óta erőteljes kritikával illetik egymás tevékenységét. Mindketten közszereplők, így tűnniük kell a kritikai megnyilvánulásokat. A megállapított jogsértések alkalmasak a negatív társadalmi értékítélet kialakulására. Súlyosabb jogkövetkezmény azonban nem következett be, a felperest 2010. évben jelentős fölénnyel újraválasztották, „suttogó propaganda” kialakulását a felperes a perben nem bizonyította.

Külön bizonyítás nélkül elfogadhatónak tartotta azt, hogy a perbeli nyilatkozatok a felperes tevékenységének olyan negatív megítélését eredményezik, amely megalapozza a nem vagyoni kárigényt. Mérlegelési jogkörében ennek összegét 100.000-100.000 forintban állapította meg és tartotta alkalmasnak a felperest ért joghátrány ellensúlyozására.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben benyújtott fellebbezésében a felperes az első fokú ítélet megváltoztatásával kérte annak megállapítását is, hogy az I-II. rendű alperesek személyhez fűződő jogait megsértették azon kijelentéseikkel is, miszerint

- a kulturális intézmények összevonással való megnyomorításával,
- a csatornázással kapcsolatos vizsályságokkal,
- a strand elvesztésével,
- a ... áron aluli értékesítésével

rendkívül sokat rontott az itt élők körülményein.

Ezen kereseti kérelmei tárgyában az elsőfokú bíróság téves megállapításokat tett, tévesen állapította meg a megengedhető véleménynyilvánítást, holott valótlan tényállításokról van szó.

Kérte a nem vagyoni kártérítés összegének felemelését alperesenként 500.000 forintra, hivatkozva arra, hogy a személyére vonatkozó valótlan tényállítás és a valós tények hamis színben történő feltüntetése lelki életminőségét is hátrányosan befolyásolta, az alperesi kiadványokkal ok-okozati összefüggésben. Az olvasóban kiváltott megítélést is szükségesnek tartotta értékelni az összecszerűség meghatározásakor.

Az első fokú ítélettel szemben benyújtott fellebbezésükben az alperesek az első fokú határozat megváltoztatását és a kereset elutasítását kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság helytelenül alkalmazta a PK 12. számú állásfoglalásban foglaltakat. A véleménynyilvánítás politikai vita, önmagában nem lehet a jogsértés megállapításának alapja. Az I. rendű alperes által összeállított és terjesztett szórólap, a II. rendű alperes által kiadott újság célja az volt, hogy ... lakosai felé kifejezésre juttassák a felperes politikai tevékenységéről alkotott negatív véleményüket, miszerint a felperes alkalmatlan az általa betöltött tisztségekre, tevékenysége nem javította, hanem rontotta az ott élők életkörülményeit.

A megfogalmazás módja a véleménynyilvánítás szabadságának nem tilalmazott formája, mindezt rögzítette az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása is, ehhez képest az elsőfokú bíróság az egyes kitételek vonatkozásában mégis eltérő megállapításokat tett. Nem tisztázta azt a megismételt eljárásban sem, hogy a felperes a sérelmezett kitételeket milyen okból tartja sérelmesnek.

Az egyes kitételek megítélésével kapcsolatosan a következőket fejtette ki:

Az építményadó bevezetése tény, ahhoz a szórólap kommentárt nem fűzött, nem állítottak olyat, hogy a 2008. évi adóterhek megfizetése jelentős életkörülmény romlást eredményezett. Az elsőfokú bíróság indokolása túlmutatott a vizsgált helyzeten. A kisvállalkozások tönkretételével kapcsolatos indokolás iratellenes, az elsőfokú bíróság értelmezése helytelen, nem állították, hogy ez volt a felperes célzott tevékenysége. A piac várható eladásával és megszűnésével kapcsolatos közlések szövegösszefüggésükben sem valósítottak meg jogsértést. A megyehatár

módosításának megakadályozásával kapcsolatosan az első fokú ítélet nem adta indokát, hogy milyen okból jogsértő a kitétel. Az „...” munkaközvetítő iroda bezárásával és a kórház ellehetetlenítésével kapcsolatos kitételek jogsértőnek minősítése ellentétes a bírói gyakorlattal. Az ítéletben hivatkozott bírói gyakorlat az általánosságban tapasztalható magatartásra utal, nem egyéniesít. Nem mérlegelte az elsőfokú bíróság, hogy a felperes az I. rendű alperesre bizonyítottan a személyét sértő, becsmérő kijelentéseket tett, a perbeli közlések következtében hátrány a felperest nem érhet.

Utalt arra, hogy az esetben, ha politikai véleménynyilvánításukkal személyiségi jogot sértenek, akkor a politikai ellenfél eszköz nélkül marad olyankor, amikor a szavazókat kívánja befolyásolni, ellenzéki véleményét szeretné kifejezni.

A felperes és az alperesek fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az alapeljárás és a megismételt eljárás során beszerzett bizonyítékok alapján a tényállást helytállóan állapította meg, az abból levont jogkövetkeztetésével és az így meghozott döntésével egyetértett, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A másodfokú bíróság elsősorban arra kíván rámutatni, hogy a bíróságnak nagyfokú körültekintéssel kell eljárnia azon perekben, amikor politikai ellenfelek közötti vitában kell állást foglalnia.

Nem helytálló az az alperesi hivatkozás, miszerint abban az esetben, hogyha a politikai álláspontot kifejtő, véleményt nyilvánító szórólapok, illetőleg újságcikk alapján a személyiségi jogsértés megállapítására kerül sor, ez egyben az ellenérdekű politikus véleménynyilvánításának akadályozását, ellehetetlenítését jelenti. Kétségtelen, hogy a politika világában tevékenykedő közszereplők véleménynyilvánításának határai tágak, azonban a politikai bírálat kifejtésekor is szem előtt kell tartani azt az elvárást, hogy a véleménynyilvánítás, értékítélet akként kerüljön megfogalmazásra, hogy annak valóságalapja legyen.

Nem vitatott az, hogy a perbeli esetben a szórólapok kibocsátására és a felperes által sérelmezett újságcikk megírására annak okából került sor, mert az I. rendű alperes azon állásfoglalását kívánta kifejezni, nyilvánosságra hozni, hogy a felperes nem alkalmas arra, hogy az általa betöltött tisztségekből, az országgyűlési képviselői, polgármesteri pozíciókból eredő feladatokat ellássa. Ezen álláspontját tényállításokkal kívánta alátámasztani, felsorolva azt, hogy milyen intézkedések vezethetők vissza a felperes tevékenységére, amelynek eredményeként a város helyzete, az ott lakók életkörülményei romlottak.

A politikai véleménynyilvánítás kategóriáját - a már kifejtettek szerint - arra figyelemmel kell megítélni, hogy a közszereplő politikusok esetében a tűréshatár sokkal tágabb. Abban az esetben azonban, hogyha a politikai véleménynyilvánításba burkolt tényállításoknak semmilyen valóságalapja nincs, a személyiségi jogsértés megállapítása erre irányuló kérelem esetén nem maradhat

el.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy melyek voltak azok a konkrét alperesi közlések, amelyek vonatkozásában a személyiségi jogsértést meg kellett állapítani. Az e körben kifejtett elsőfokú bírói állásponttal a másodfokú bíróság egyetértett, hangsúlyozva azt, hogy nem vitásan politikai véleménynyilvánítás történt az alperesek részéről. Mindez azonban nem változtat azon a tényen, hogy amikor az alperesek a felperes tevékenységével kívánják alátámasztani azon véleményüket, hogy a felperes alkalmatlan az általa betöltött pozícióra, olyan tényállításokat tettek, ami nem felelt meg a valóságnak. A véleménynyilvánítás ilyen esetben a konkrét megnyilvánulások vizsgálatát igényelte, ahogyan ezt a megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság el is végezte. Az elsőfokú bíróság által jogsértőnek minősített közlések vonatkozásában az alperesek bizonyítási kötelezettségüknek nem tettek eleget, holott a politikai véleménynyilvánítás keretében megtett tényállításuk valóságtartalmát igazolniuk kellett volna. Nem lehet vitatott az sem, hogy a kérdés formájában megfogalmazott közlés is tényállást valósíthat meg.

Osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontját a tekintetben is, hogy a felperes által kért további közlések nem minősülnek személyiségi jogot sértő kijelentéseknek, e körben a Fővárosi Ítéletábrla csak visszautal az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában foglaltakra.

Nem volt alapos a felperes nem vagyoni kártérítés felemelésére irányuló fellebbezési kérelme sem. Az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte e körben a rendelkezésre álló bizonyítékokat, a másodfokú bíróság arra mutat rá, hogy a közszereplő felperes magasabb tűréshatárát a nem vagyoni kártérítés összegszerűségének meghatározásakor sem lehet figyelmen kívül hagyni. A felperes politikai karrierjében az alperesek által közöltek semmilyen hátrányt nem okozhattak, hiszen ... évben a felperes újraválasztására sor került. A felperes által hivatkozott lelki hátrány a köztudomású tények körében értékelhető, illetve a hivatkozott állítást tanúvallomás is alátámasztotta, mindemellett az elsőfokú bíróság által meghatározott mértékű nem vagyoni kártérítés a felperest ért nem vagyoni hátrány kiküszöböléséhez elegendő.

Miután sem a felperes, sem az alperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, a perköltségviselés tárgyában a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében határozott. A fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik, míg a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán előlegezett fellebbezési illeték megfizetésére a Magyar Állam javára a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelesek.

Budapest, 2013. június 11.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.  
a tanács elnöke

Dr. Hercsik Zita s.k.  
előadó bíró

Dr. Kisbán Tamás s.k.  
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő